

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u ime Republike Hrvatske, po sucu pojedincu Lenki Ćorić, u pravnoj stvari tužitelja B. P. d.o.o., OIB ..., K., kojeg zastupa punomoćnik I. B., odvjetnik u Z., protiv tuženika V. G. d.o.o., OIB ..., P., kojeg zastupa punomoćnica N. B., odvjetnica u Z., radi isplate iznosa od 12.537,02 kn, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj Povrv-91/11-27 od 8. ožujka 2012., 9. ožujka 2016.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj Povrv-91/11-27 od 8. ožujka 2012. u točki I. i dijelu točke III. njene izreke kojim je tuženiku naloženo naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu od 8.738,00 kn (osamtisućasedamstotridesetosam kuna).

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj Povrv-91/11-27 od 8. ožujka 2012. u dijelu točke III. njene izreke kojim je tuženiku naloženo naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu od 5.232,00 kn i sudi:

Odbija se tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 5.232,00 kn (pettisućadvjestotridesettri kune).

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj Povrv-91/11-27 od 8. ožujka 2012. održan je na snazi platni nalog sadržan rješenju o ovrsi javnog bilježnika M. M. iz K. poslovni broj Ovr-497/11-2 od 18. ožujka 2011. u dijelu kojim je naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos od 10.640,87 kn sa zateznim kamatama od 26. siječnja 2012. do isplate po stopi propisanoj za odnose iz trgovačkih ugovora (točka I. izreke), a ukinut u dijelu kojim je naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos od 1.896,15 kn jer je za taj iznos tužitelj povukao tužbu (točka II. izreke) i naloženo tuženiku naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu od 13.970,00 kn u roku od osam dana (točka III. izreke).

Tuženik je protiv te presude pravovremeno izjavio žalbu zbog „svih razloga predviđenih člankom 353. Zakona o parničnom postupku“. U žalbi navodi kako je tuženiku povrijeđeno pravo da ga sud, kao neuku stranku, upozori na potrebu da angažira odvjetnika, zatim da postupak nije vođen prema pravilima propisanim za sporove male vrijednosti, te da je materijalno pravo pogrešno primijenjeno jer sud nije uzeo u obzir da su stranke trgovci među kojima se ustalila dugogodišnja praksa neobračunavanja zateznih kamata, a k tome nije pravilno primijenjena i odredba članka

172. Zakona o obveznim odnosima. Žalitelj zatim analizira izvedene dokaze iz kojih po njegovom mišljenju proizlazi običaj da se ne obračunavaju zatezne kamate, nego je to tužitelj učinio tek nakon prekida poslovne suradnje. Tvrdi da se pobijana presuda ne može ispitati u pogledu ocjene izjava saslušanog svjedoka, kao i zastupnika stranaka. Osporava i odluku o troškovima postupka s obzirom na to da je tužitelj djelomično povukao tužbu, predujam za vještačenje je previsoko određen s obzirom na vrijednost predmeta spora, a za neke parnične radnje naknada je određena u previsokom iznosu. Predlaže preinačiti pobijanu presudu odnosno ukinuti i predmet vratiti na ponovan postupak prvostupanjskom sudu.

Kako se iz žalbe ne vidi u kojem dijelu se presuda pobija, ovaj sud je uzeo da se presuda pobija u dijelu u kojem tuženik nije uspio u sporu, dakle u točkama I. i III. njene izreke (članak 365. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Tužitelj nije podnio odgovor na žalbu.

Žalba je djelomično osnovana, ali samo u pogledu odluke o troškovima postupka.

Pobijana presuda ispitana je na temelju odredbe članka 365. stavak 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP) u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (članak 356. ZPP-a).

Predmet smanjenog tužbenog zahtjeva je plaćanje iznosa od 10.640,87 kn na ime zateznih kamata zbog zakašnjenja tuženika u ispunjavanju novčanih obveza. Tuženik je tvrdio da je postojao dogovor među strankama o tome da se kamate neće obračunavati, a tužitelj je poricao tu tvrdnju. Nakon provedenog dokaznog postupka prvostupanjski sud je utvrdio da među strankama nije postojao sporazum o tome da tužitelj neće obračunavati tuženiku zatezne kamate, nego jedino da tužitelj doista nije obračunavao zatezne kamate u razdoblju od 2008. do 2010. godine, iako je tuženik plaćao račune sa zakašnjenjem. Tužitelj je kamate obračunao nakon prekida poslovne suradnje 28. veljače 2011., ali to ne znači da mu ne pripada pravo zahtijevati plaćanje zateznih kamata, kako je to propisano odredbom članka 29. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08 i 78/15; dalje: ZO). Visina zateznih kamata utvrđena je vještačenjem čiji je nalaz i mišljenje sud ocijenio stručnim i u cijelosti ga prihvatio kao valjan dokaz.

Budući da se tužbeni zahtjev u ovom predmetu odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi iznos od 50.000,00 kn, radi se o sporu male vrijednosti u kojem se presuda ili rješenje kojim se završava spor može pobijati zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10. i 11. ZPP-a i zbog pogrešne primjene materijalnog prava (članak 467. stavak 1. i 2. ZPP-a). Prema tome, presuda se ne može pobijati zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. ZPP-a, kao i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Sve ono što žalitelj navodi u žalbi vezano za povrede pravila postupanja suda, pod uvjetom da je

utjecalo na pravilnost i zakonitost presude, imalo bi značaj bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. ZPP-a, zbog kojeg razloga nije dopušteno podnijeti žalbu u sporovima male vrijednosti.

Iz istih razloga nije razmatran ni žalbeni razlog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, na koji se odnosi onaj dio žalbe kojim žalitelj dovodi u pitanje činjenice koje je prvostupanjski sud utvrdio izvođenjem dokaza saslušanjem svjedoka i stranaka.

Neosnovano žalitelj tvrdi da presuda nema razloga i ne može se ispitati, što bi imalo značaj bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a. Prvostupanjski je sud dao jasne i valjane razloge o odlučnim činjenicama na kojima je zasnovao svoju odluku, uključujući i ocjenu izvedenih dokaza, i na utvrđene činjenice pravilno primijenio odredbu članka 29. ZOO-a. Nije učinjena ni neka od bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Glede tvrdnje da je na utvrđene činjenice trebalo primijeniti odredbu članka 12. stavak 4. ZOO-a, valja istaknuti da obveza plaćanja zateznih kamata nastaje na temelju zakona, neovisno o dogovoru stranaka, pa ako je obveza već nastala (kamate su dospjele na plaćanje), tužitelj bi se kao vjerovnik mogao odreći prava da zahtijeva od tuženika ispunjenje njegove zakonske obveze i otpustiti taj dug tuženiku (članak 203. stavak 1. ZOO-a), što ovdje očito nije slučaj. Ovome treba dodati da odredba članka 29. stavak 1. ZOO-a nema dispozitivni karakter (članak 11. ZOO-a), da bi se umjesto nje mogla primijeniti trgovačka praksa, kako je to propisano odredbom članka 12. stavak 4. ZOO-a. Dispozitivna je odredba o visini stope zatezne kamate, jer prema stavku 3. tog članka stranke mogu ugovoriti i drukčiju stopu zateznih kamata od one koja je propisana stavkom 2., ali opet uz ograničenja iz članka 26. stavak 2. ZOO-a. Prema tome, činjenica da tužitelj nije zahtijevao plaćanje zateznih kamata prije pokretanja ovoga postupka, ne znači da se odrekao tog prava odnosno otpustio tu obvezu tuženiku.

Točna je i tvrdnja žalitelja da tužbeni zahtjev nije postavljen u skladu s odredbom članka 172. ZOO-a. Međutim, ta odredba je ustanovljena u korist vjerovnika, jer nakon što se iz uplate dužnika prvo namire troškovi, zatim kamate i napokon glavnica, preostane dio glavnice koji nije plaćen i na koji i dalje teku zatezne kamate od djelomične uplate sve do potpunog namirenja, pa dužnikov dug ne prestaje sve dok se ne ispuni glavni dug sa zateznim kamatama u cijelosti.

Na temelju navedenog proizlazi da nisu ostvareni dopušteni žalbeni razlozi na koje ukazuje žalitelj, a ni oni na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na temelju odredbe članka 368. stavak 1. ZPP-a valjalo odbiti tužnikovu žalbu kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostupanjskog suda u točki I. njene izreke.

Osnovano žalitelj osporava odluku o troškovima parničnog postupka jer je donesena na temelju odredbe članka 154. stavak 1. ZPP-a, iako je tužitelj djelomično uspio u ovom sporu, pa je o njegovom zahtjevu za naknadu troškova trebalo odlučiti na temelju stavka 2. tog članka, uzimajući pri tome u neuspjeh tužitelja onaj dio zahtjeva za koji je tužba povučena. Ovo zbog toga što je prema odredbi članka 158. stavak 1. (prva rečenica) ZPP-a tužitelj koji povuče tužbu dužan tuženiku nadoknaditi parnične troškove. Osnovano tuženik tvrdi i da visina troškova nije pravilno

utvrđena. Stoga je u tome dijelu ostvaren žalbeni razlog pogrešne primjene odredaba Zakona o parničnom postupku i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 142/12), kao materijalnopравnih odredaba za odlučivanje o troškovima postupka.

Tako su tužitelju nepravilno priznati troškovi na ime nagrade za sastav podnesaka od 20. lipnja 2011. i 24. listopada 2011. u punom iznosu kao za tužbu, iako se ne radi o onoj vrsti podnesaka iz Tbr. 8/1, pa tužitelju pripada nagrada za sastav tih podnesaka prema Tbr. 8/3, dakle u iznosu od 250,00 kn za svako od tih podnesaka, što uvećano za porez na dodanu vrijednost po stopi od 23% (Tbr. 42.) iznosi ukupno 615,00 kn, a ne 2.460,00 kn, koliko mu je priznato prvostupanjskom presudom. Prema tome, tužitelju su za ove radnje nepravilno priznati troškovi u iznosu od 1.845,00 kn. Nadalje, tužitelj nema pravo na naknadu troškova za sastav podnesaka od 7. listopada 2011. u iznosu od 1.230,00 kn jer je predan na ročištu i služio umjesto usmenog raspravljanja. Troškovi na ime nagrade za zastupanje na ročištu održanom 30. svibnja 2011. također su nepravilno priznati u punom iznosu kao za tužbu prema Tbr. 9/1, iako se na tom ročištu nije raspravljalo nego je odgođeno radi očitovanja tuženika na podnesak tužitelja koji mu je predan na samom ročištu, pa tužitelju pripada nagrada za to ročište prema Tbr. 9/2, dakle u iznosu od 500,00 kn, što uvećano za porez na dodanu vrijednost po stopi od 23% (Tbr. 42.) iznosi ukupno 615,00 kn. Kako je za ovo ročište tužitelju priznat iznos od 1.230,00 kn, proizlazi da su mu nepravilno priznati troškovi u iznosu od 615,00 kn. Ostali troškovi pravilno su utvrđeni, kako po osnovi, tako i visini. Ovdje valja posebno naglasiti da tuženik nije podnio žalbu protiv odluke o određivanju predujma (članak 153. ZPP-a), kao ni protiv odluke o isplati nagrade i troškova vještaku (članak 256. ZPP-a) protiv kojih je dopuštena posebna žalba, pa visinu nagrade i naknade troškova vještaku, ne može osporavati žalbom protiv odluke o glavnoj stvari.

Na temelju navedenog proizlazi da tužitelj ima pravo na naknadu troškova u ukupnom iznosu od 10.280,00 kn jer su mu nepravilno priznati troškovi u visini iznosa od 3.690,00 kn. S obzirom na to da je u odnosu na prvobitno postavljeni tužbeni zahtjev, njegov uspjeh u sporu 85%, pripada mu razmjerni dio u iznosu od 8.738,00 kn.

Zato je valjalo potvrditi točku III. izreke presude u dijelu kojim je naloženo tuženiku naknaditi tužitelju parnične troškove u tome iznosu, a preostalom dijelu preinačiti i odbiti tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 5.232,00 kn (članak 368. stavak 1. i 373. točka 3. ZPP-a).

U Zagrebu